

Stanovisko hlavného kontrolóra
k záverečnému účtu mesta Nitry za rok 2016

V zmysle § 18f odst.1 písm.c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Nitry za rok 2016.

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu záverečného účtu je zamerané najmä na posúdenie súladu obsahu spracovaného návrhu záverečného účtu s príslušným právnym predpisom a na posúdenie súladu hospodárenia mesta s príslušnými právnymi normami.

Stanovisko k návrhu záverečného účtu za rok 2016 som spracovala na základe spracovaného materiálu „Návrh záverečného účtu mesta Nitry za rok 2016“ a ostatných dostupných materiálov.

A. Východiská spracovania stanoviska k návrhu záverečného účtu

Návrh záverečného účtu mesta Nitry za rok 2016 je predložený na prerokovanie do mestského zastupiteľstva v zákonom stanovenej lehote, t.j. do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu mesta Nitry za rok 2016 je spracovaný v súlade so zákonom č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh záverečného účtu bol verejne prístupný na úradnej tabuli a internetovej stránke mesta v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 odst.2 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. a s § 16 ods.9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

3. Dodržanie povinnosti auditu zo strany mesta

V zmysle § 16 odst.3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je mesto povinné si dať overiť účtovnú závierku a dodržiavanie ostatných povinností hospodárenia. Táto povinnosť bola splnená, výrok audítora je doložený k prerokovaniu návrhu záverečného účtu.

4. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods.5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a to:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 odst. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou
- b) bilanciú aktív a pasív
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu
- d) údaje o hospodárení príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta
- e) prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 odst.4 v členení podľa jednotlivých príjemcov
- f) údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti
- g) hodnotenie plnenia programov mesta

Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č.MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších zmien, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

B. Zostavenie návrhu záverečného účtu

Mesto pri zostavení návrhu záverečného účtu postupovalo podľa § 16 odst.1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu. V súlade s § 16 odst.2 mesto finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu, ďalej usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu.

1. Rozpočtové hospodárenie mesta v roku 2016

Rozpočet mesta Nitry na rok 2016 bol schválený Mestským zastupiteľstvom v Nitre uzn. č.438/2015-MZ dňa 17.12.2015 ako vyrovnaný v objeme 51 061 784 €.

V zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet mesta na rok 2016 zostavený v členení na:

- a) bežný rozpočet
- b) kapitálový rozpočet
- c) finančné operácie

V zmysle § 12 odst.3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy mesto sledovalo v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa schváleného rozpočtu a v prípade potreby vykonalo zmeny v rozpočte, najmä zvýšenie vlastných príjmov a výdavkov resp. úpravu výdavkov v rámci schváleného rozpočtu, s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka.

Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2016 zmenený niekoľkými rozpočtovými opatreniami v súlade s Rozpočtovými pravidlami Mesta Nitry. Najvýraznejšia zmena rozpočtu nastala po zapojení príjmových finančných operácií do rozpočtu mesta a to konkrétne zapojenie zostatku prostriedkov z predchádzajúcich rokov vo výške 548 774 € (nevyčerpané účelové prostriedky), prevod prostriedkov z peňažných fondov vo výške 1 704 386 € a plánované prijatie úveru vo výške 6 170 000 €. Z týchto finančných prostriedkov boli realizované investičné akcie mesta, resp. nevyčerpané účelovo viazané prostriedky v rozpočte 2015 boli presunuté do rozpočtu 2016.

Z analýzy hospodárenia vyplýva, že mesto Nitra skončilo rozpočtové hospodárenie v roku 2016 nasledovne:

- a) v bežnom rozpočte dosiahlo prebytok vo výške + 6 987 062,50 €
- b) v kapitálovom rozpočte dosiahlo schodok vo výške - 3 326 306,04 €
- c) rozdiel medzi príjmami rozpočtu a výdavkami rozpočtu predstavuje prebytok vo výške + 3 660 756,46 €

Rozdiel medzi príjmovými a výdavkovými finančnými operáciami predstavuje ku koncu roka 2016 čiastku + 569 373,07 €.

Celkový výsledok rozpočtového hospodárenia mesta za rok 2016 po započítaní finančných operácií je + **4 230 129,53 €**. Treba však zdôrazniť, že vo výsledku rozpočtového hospodárenia sú započítané aj nevyčerpané účelové prostriedky z minulých rokov vo výške 294 973,59 €, ktoré možno použiť iba na účel, na ktorý boli poskytnuté. Rozdiel medzi celkovým výsledkom rozpočtového hospodárenia a nevyčerpanými účelovými prostriedkami z minulých rokov vo výške 3 935 155,94 € odporúčam použiť v roku 2017 na financovanie investičných akcií mesta (kapitálových výdavkov).

Súčasťou záverečného účtu je aj výsledok hospodárenia príspevkovej organizácie mesta (Správa zariadení sociálnych služieb) za rok 2016 a návrh na jeho vysporiadanie je v súlade so zákonom č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v z.n.p.

2. Plnenie príjmovej časti rozpočtu

Príjmy bežného rozpočtu boli naplnené vo výške **55 996 469 €** (vrátane príjmov škôl a CVC), čo predstavuje 104,08 % plnenie. Bežné príjmy zahŕňajú hlavne daňové príjmy, nedaňové príjmy a transfery. Medziročný nárast oproti roku 2015 o cca 12% je zapríčinený aj prevzatím príjmu z parkovného a cintorínskych poplatkov do rozpočtu mesta z dôvodu zrušenia Mestských služieb. Bežný rozpočet mesta v príjmovej časti bol reálne nastavený, v priebehu roku mesto rozpočtovými opatreniami zabezpečilo stabilitu bežného rozpočtu, čím bolo zabezpečené počas roka vyrovnané hospodárenie a mesto nezaznamenalo výkyv vo financovaní plánovaných výdavkov. Zároveň mesto v roku 2016 dodržalo vyrovnanosť bežného rozpočtu, čím bola splnená zákonná podmienka.

Príjmy kapitálového rozpočtu boli naplnené vo výške **3 047 973 €**, čo predstavuje 96,1 % plnenie oproti schváleným kapitálovým príjmom. Dôvodom nenaplnenia kapitálových príjmov je výpadok očakávanej dotácie na rekonštrukciu náhradných nájomných bytov a časti finančných prostriedkov na projekt „Obnova verejného osvetlenia v meste Nitra“.

3. Plnenie výdavkovej časti rozpočtu

Výdavky bežného rozpočtu boli vyčerpané vo výške **49 009 406 €** (vrátane rozpočtových organizácií), čo predstavuje 97 % plnenie.

Výdavky kapitálového rozpočtu boli čerpané vo výške **6 374 279 €** (vrátane rozpočtových organizácií), čo predstavuje 70,5 % plnenie oproti schváleným výdavkom kapitálového rozpočtu. Dôvodom je nízke čerpanie rozpočtu odborom investičnej výstavby a rozvoja zapríčinené nezrealizovaním niektorých investičných akcií schválených v rozpočte mesta na rok 2016. Výdavky kapitálového rozpočtu boli hradené z okrem kapitálových príjmov aj z prebytku bežného rozpočtu a výdavkovými finančnými operáciami (úvery, zostatok prostriedkov z predchádzajúceho roku, peňažné fondy).

V rámci investičných akcií mesto v roku 2016 realizovalo aj opravy školských budov v celkovej výške 435 274 € (položka 635006) a opravy športových objektov a areálov v celkovej výške 147 093 € (položky 635006, 717002). V návrhu záverečného účtu nie je uvedené aké konkrétne budovy a objekty boli opravené. Tieto údaje navrhujem doplniť do časti Hodnotenie plnenia výdavkovej časti rozpočtu za rok 2016.

V časti Hodnotenie plnenia výdavkovej časti rozpočtu za rok 2016 pod Odborom školstva, mládeže a športu je na str. 21 uvedené, že mestské zastupiteľstvo v odôvodnených prípadoch schválilo mimoriadne dotácie okrem súkromných aj pre cirkevné školy, pričom dotácie sú rozpísané podľa jednotlivých príjemcov. Uvedená informácia je nesprávna, nakoľko MZ rozpočtovým opatrením schválilo celkovú výšku mimoriadnej dotácie pre cirkevné školy vo výške 90 000 €, neschválilo rozpis týchto finančných prostriedkov pre jednotlivých zriaďovateľov cirkevných zariadení.

V hodnotení plnenia merateľných ukazovateľov programového rozpočtu v rámci Programu 9: Vzdelávanie v prvku 9.2.2. Zariadenia školského stravovania pri ZŠ na str.101 je uvedený príjem za stravné od cudzích stravníkov vo výške 133 725 €. Upozorňujem, že v tejto výške finančných prostriedkov sú okrem cudzích stravníkov zahrnuté aj príspevky na úhradu režijných nákladov v školských jedálňach v čiastke 1,00 € na jedného stravníka za mesiac v zmysle VZN č.21/2008 v znení dodatkov.

4. Bilancia aktív a pasív

Celková hodnota majetku mesta k 31.12.2016 po zohľadnení opravných položiek k pohľadávkam (netto hodnota) bola **241 965 994,08 €**. Najvyšší podiel na hodnote majetku mesta má dlhodobý hmotný majetok v objeme 201 926 369 € (vrátane majetku odovzdaného do správy rozpočtovým organizáciám a príspevkovej organizácii).

V porovnaní s rokom 2015 mesto zaznamenalo medziročný pokles majetku v netto hodnote o - 1 217 730 €.

4.1. Bilancia pohľadávok

Zo záverečného účtu vyplýva, že stav pohľadávok Mesta Nitry k 31.12.2016 po lehote splatnosti je **5 112 056 €** (spolu daňové a nedaňové), čo predstavuje **pokles oproti minulého roku o cca 7 %**. Uvedený fakt treba pozitívne hodnotiť, nakoľko z neho vyplýva, že mesto vykonáva úkony smerujúce k vymáhaniu nedoplatkov. Z celkového stavu pohľadávok po lehote splatnosti najvyšší podiel pripadá na pohľadávky daňové až 89 %.

Zo záverečnej správy z inventarizácie majetku Mesta Nitry k 31.12.2016 vyplýva, že mesto vytvorilo opravné položky k pohľadávkam nedaňovým vo výške 544 700,31 € a k pohľadávkam daňovým vo výške 2 393 977,67 €. Na základe vyjadrenia referátu právneho a vymáhania pohľadávok sa jedná o pohľadávky voči dlžníkom v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní, resp. o nepremlčané pohľadávky, pri ktorých je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí. Keďže je vysoký predpoklad, že tieto pohľadávky nebudú mestu uhradené, tvorba opravných položiek k pohľadávkam je opodstatnená, čím si mesto v netto hodnote výšky pohľadávok upravuje realnosť aktív.

4.2. Bilancia záväzkov, stavu a vývoja dlhu

Dlhodobé záväzky mesta k 31.12.2016 (bez bankových úverov) dosiahli výšku **7 036 367 €**. Jedná sa o záväzky s dobou splatnosti dlhšou ako 1 rok a v uvedenej sume sú zaúčtované nesplatené úvery voči ŠFRB (6 783 806 €), záväzky za preinvestované prostriedky na mestských budovách – zápočty (227 080 €) a zostatok sociálneho fondu (25 481 €).

V krátkodobých záväzkoch (**2 519 035 €**) sú zahrnuté najmä záväzky voči dodávateľom vo výške 624 473 €, záväzky z úverov ŠFRB splatné do jedného roka, záväzky z prijatých zábezpek.

Stav záväzkov z bankových úverov k 31.12.2016 bol vo výške **23 250 605 € (vrátane dodávateľských úverov)**, čo predstavuje dlh mesta k 31.12.2016, t.j. **41,5%** zo skutočných bežných príjmov mesta, čím je splnená zákonná podmienka pri používaní návratných zdrojov financovania. Do uvedenej sumy nie sú započítané úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania, ktoré sa splácajú vo forme časti nájomného od nájomníkov bytov.

5. Podnikateľská činnosť

Podnikateľskú činnosť mesto vykonáva na základe živnostenského oprávnenia a spočíva v predaji propagačných materiálov, čistenie mesta pre firmy a predaji služieb v Školiacom stredisku Mestskej polície.

Podľa prehľadu nákladov a výnosov bola podnikateľská činnosť mesta v roku 2016 zisková (+750,81 € pred zdanením).

Podnikateľskú činnosť vykonáva aj príspevková organizácia zriadená mestom SZSS. Organizácia v roku 2016 vykázala z podnikateľskej činnosti zisk +1 087,75 €.

Výsledok hospodárenia príspevkovej organizácie po zdanení je potrebné vysporiadať v zmysle § 25 zákona č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

6. Hodnotenie programov rozpočtu

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet mesta na rok 2016 zostavený v programovej štruktúre, t.j. výdavky rozpočtu mesta boli alokované do príslušných programov, ktoré sa vnútorne členia na podprogramy a prvky. Každý program, ktorý predstavuje súhrn aktivít má definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa monitoruje a hodnotí merateľným ukazovateľom. Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu je na úrovni slovného zdôvodnenia plnenia merateľných ukazovateľov.

Aplikácii programového rozpočtovania a spracovaniu podrobného programového rozpočtu sa zo strany MsÚ venovala náležitá pozornosť, ale napriek snahe a úsiliu nie sú viditeľné jeho výsledky. Od roku 2009 by už mal byť evidentný výsledok výhod programového rozpočtovania, čo by malo byť zrejme z hodnotenia plnenia programov v širšom rozmere.

Tento efekt a prínos programového rozpočtovania na úrovni mesta podľa môjho názoru nebol dosiahnutý.

Z Á V E R

Mesto Nitra v roku 2016 hospodáril podľa pravidiel zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, Rozpočtových pravidiel Mesta Nitry a schváleného rozpočtu a údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu.

Návrh záverečného účtu mesta Nitry za rok 2016 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 odst. 5 uvedeného zákona.

Vzhľadom na vyššie uvedené odporúčam Mestskému zastupiteľstvu v Nitre
schváliť celoročné hospodárenie bez výhrad.

v Nitre dňa 22.3.2017

Ing. Darina Keselyová, v.r.
hlavný kontrolór mesta Nitry